

Interview met Bas Strijker

Tekst Feikje Breimer, foto's Abe Maaijen

Met bijen de boom in

Tien jaar geleden kreeg Bas Strijker een biologisch-dynamische basiscursus cadeau van zijn vrouw. De productie leider in een brandstofcellenfabriek begon met een volkje in een spaarkast, maar vroeg zich af of dat nou de prettigste huisvesting is voor bijen. Hiermee begon zijn zoektocht die via de topbarhive, de einraumbeute en de Weisenseifener hängerkorb naar holle bomen leidde. Levende bomen hebben zijn voorkeur, maar waar vind je nog een voldoende dikke boom?

Handige kast

“Zo’n spaarkast is heel handig voor de imker”, legt Bas zijn zoektocht uit. “Ik had er een volkje buckfastbijen in, die waren hartstikke tam. En als beginnende imker was ik natuurlijk ontzettend benieuwd waar de koningin nu was. Uiteindelijk maakte ik de kast naar mijn idee veel te vaak open. In die periode speelde net de kwestie van de sjoemelraat, de kunstraat met vervuiling erin. Ik schreef mij in voor een cursus voor het maken van een topbarhive, waarin het volk geen kunstraat krijgt maar volledige zelf aan het bouw gaat. Dat vond ik fascinerend! Het volk zwarte bijen, dat ik hier in hield, maakte mij goed duidelijk wanneer ze niet van inspectie gediend waren. Als ik de deksel omhoog trok en het hele volk bruisend naar buiten kwam, maakte ik de boel direct weer dicht. Een andere imker zou zich misschien extra stevig in het imkerpak hijsen en toch verder gaan. Die methode past niet bij mij.”

Bas bouwde in zijn tuin een enorme stellage voor drie Weisenseifener hängekorben. De gevlochten korven zijn manshoog en hebben midden onder een uitvliegopening. Ook daarvoor volgde hij een cursus. “Met het vlechten ben je drie volle dagen bezig en dan moet je er nog een leemlaag op strijken die je volgens een speciaal recept maakt met leem, verse mest, kruiden, houtas en wei van melk. De omstandigheden in de gevlochten korven zijn ideaal voor de bijen, maar toch vroeg ik mij af of het nog beter kan. Hoe leven bijen eigenlijk in het wild? In holle bomen!”

Holle boom

Er zijn meer imkers in Nederland die in een stuk holle boom een bijenvolk houden. De omstandigheden in zo’n natuurlijke houten omgeving zijn bijna ideaal. Wat is dan helemaal ideaal? Een volk in een levende boom. Maar hoe dan, vroeg Bas zich af. Opnieuw bood een cursus uitkomst. Bas reed ervoor naar Augustów in Polen vlakbij de grens met Wit-Rusland. “Er zijn in Zwitserland, Duitsland en Groot-Brittannië allemaal enthousiaste boomimkers te vinden, maar uiteindelijk hebben ze het allemaal in Polen geleerd”, verklaart Bas zijn reis. Tijdens de elfdaagse reis heeft Bas veel boomimkers en musea bezocht. Met een vertaalprogramma op zijn mobiel en wat Engelse en Duitse termen maakte hij tijdens zijn cursus zijn eerste holle bijenboom uit een omvangrijk stuk grove den. Het is uiteindelijk de bedoeling om de gebruikte methode van het uithollen toe te passen op een levende boom. De cursisten kregen ook uitleg over de manier waarop je als imker omgaat met je bijenvolk zo

hoog in een boom. “Je moet zo’n uitgeholde boom op ongeveer zes meter hoogte plaatsen, of wanneer je een levende boom gebruikt, deze op die hoogte uithollen. Wanneer je omhoog kijkt bij het werken in de boom dan is niet iedere imkerkap geschikt. Bij die van mij viel het gaas tegen mijn gezicht, dus de bijen staken daar dwars doorheen. Alle volken konden zonder kap bekeken worden, alleen deze éne niet. Uiteraard is daar wel een geschikte kap voor te vinden, de Engelse kap.”

Levende boom

Bas laadde na afloop van de cursus zijn uitgeholde grove den achter in zijn Volvo en gebruikt deze boom als voorbeeld. Van zijn buurman, die actief is in bosbouw, kocht hij meerdere stammen met een doorsnee van vijfenvijftig centimeter die hij uitholde. Van de eigenaar van het nabij gelegen Sterrebos in Empe kreeg hij toestemming om een uitgeholde boom op de juiste hoogte in het bos op te hangen. Het liefst wil Bas een levende boom uithollen voor de honingbijen. “Een levende boom geeft warmte af. Honingbijen in levende bomen hebben maar de helft aan wintervoer nodig vergeleken met bijen in kasten. Uiteraard is het niet de bedoeling dat een levende boom hinder ondervindt van het bijenvolk. Daarom maak je de toegang tot de holte ook in de lengte van de boom en niet in de breedte. Zo verstoor je de sapstroom nauwelijks en heeft de boom er geen last van. Je holt de boom in het midden uit, in de kern waar het oude hout zonder problemen uitgehold kan worden. Een boom die je daarvoor wilt gebruiken moet dan natuurlijk wel dik genoeg zijn. De doorsnee op manshoogte moet minimaal tachtig centimeter zijn en dat soort bomen zijn er in Nederland niet veel.”

Welkom

In oktober vorig jaar hoorde een boseigenaar die in de buurt van Bas woont over zijn wens en meldde hem dat hij welkom was. Bas plaatste een stellage bij een door hem gekozen eikenboom en ging volgens de regels aan de slag. “Kijk”, wijst hij in de boom, “de afdekplank dekt de holte van ongeveer een meter af, het bovenste tweederde deel is helemaal voor de honingbijen. Ze maken een nest met bovenin honing, dan wat lager de stuifmeelkrans en daarbinnen het broed, in de onderste ruimte slaan ze honing op wanneer ze bovenin geen ruimte meer hebben. De honing in het onderste derde deel is voor de imker. Raathoning uiteraard.”

Het is de bedoeling dat bijen zelf hun weg vinden naar de holte in de boom. Bas brengt er niet zelf een volkje naartoe. “In Polen maken ze in een hectare bos drie van dit soort bijenwoningen, op een zo gunstig mogelijke plek. Niet in de volle zon en ook niet helemaal in de schaduw, de bijen kiezen dan voor de plek die ze het meest bevalt.”

Op www.bijodivers.nl is aanvullende informatie te vinden, ook over de workshop ‘Bijenboomstam maken’ die Bas Strijker in september organiseert. ●

